

ZARZĄDZANIE MIASTEM

Rada i Zarząd Miasta

Rada Miasta Krakowa

Rada Miasta III Kadencji odbyła w 1999 roku 35 sesji i 38 posiedzeń. Efektem jej pracy było podjęcie 242 uchwał oraz 22 rezolucji.

Tabela 1

Sesje	liczba sesji	liczba posiedzeń
Sesje zwyczajne	24	27
Sesje nadzwyczajne	5	5
Sesje uroczyste	6	6
Razem sesji	35	38

W roku 1999 Radni pracowali w 16 Komisjach RMK (wymienionych i opisanych w rozdziale 0 pt “Wstęp” w punkcie 0.4 – RMK III Kadencji), a także w doraźnej Komisji Konkursowej (przewodniczący - Bogumił Nowicki) powołanej do rozstrzygnięcia konkursu dla Rad Dzielnic Miasta Krakowa w roku 1999, w dwóch miejskich komisjach: Inwentaryzacyjnej (przewodniczący - Jozef Ratajczak) oraz w Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krakowie (przewodniczący - Jan Franczyk). Radni pracowali także w powoływanych z inicjatywy Prezydenta Miasta komisjach konkursowych, stypendialnych, konsultacyjnych i w zespołach zadaniowych.

W 1999 roku wszystkie komisje Rady Miasta Krakowa :

- odbyły 324 posiedzenia,
- przedstawiły 330 wniosków i 529 opinii,
- przeprowadziły 19 kontroli,
- przygotowały 27 projektów uchwał.

Zarząd Miasta Krakowa

Zarząd Miasta Krakowa w 1999 roku odbył 125 posiedzeń, podczas których wprowadzono pod obrady 1997 spraw (projektów uchwał, postanowień, decyzji, informacji). Spośród ogólnej ilości spraw 41 to informacje przyjęte do wiadomości ZMK, a pozostałe to:

- 1581 uchwał Zarządu,
- 207 projektów uchwał Rady Miasta,
- 112 postanowień,
- 6 decyzji.

Dzielnice Miasta Krakowa

Samorządowe jednostki pomocnicze Gminy Kraków to 18 Dzielnic, których organami są Rady i Zarządy Dzielnic. Współdecydują one o wybranych sprawach lokalnych. W 1999 roku Dzielnice do swojej dyspozycji posiadały wyodrębnioną z budżetu Miasta kwotę 17 996 tys. zł, co stanowiło 2% wydatków Gminy.

Zgodnie ze Statutem Miasta Kraków podzielony jest na 18 dzielnic, które w stosunku do tradycyjnych, historycznych części Krakowa, rozmieszczone są w następujący sposób:

- Śródmieście: Dzielnice I – III,
- Krowodrza: Dzielnice IV – VII,
- Podgórze: Dzielnice VIII – XIII,
- Nowa Huta: Dzielnice XIV – XVIII.

Należy zwrócić uwagę, że zgodnie z tradycyjnym podziałem miasta nadal działają – między innymi - komisariaty policji (patrz rozdział II.1.1), Sądy Rejonowe dla Krakowa (rozdz. II.2.2), Prokuratura Okręgowa w Krakowie (rozdz. II.2.4), jak również Straż Miejska (rozdz. II.3).

Tabela 2

Statystyka Dzielnic I - XVIII za 1999r.

Dzielnica Nr	liczba odbytych Sesji	liczba podjętych Uchwał od początku kadencji do końca 1999r.
I	22	157
II	13	191
III	16	170
IV	16	252
V	22	170
VI	15	147
VII	15	217
VIII	14	197
IX	13	136
X	22	222
XI	22	173
XII	14	206
XIII	18	192
XIV	14	133
XV	17	143
XVI	12	180
XVII	11	135
XVIII	15	182
Łącznie Dzielnice		3 203

Źródło: Kancelaria Rady Miasta i Dzielnic Krakowa

Dzielnice komunikują się z mieszkańcami za pomocą wydawanych czasopism lokalnych wydawanych przez poszczególne Dzielnice, zamieszczanie informacji w gazecie “Głos Nowej Huty “ (dotyczy to Dzielnic XV,

XVII i XVIII) oraz przez umieszczanie informacji na tablicach ogłoszeń zlokalizowanych na terenie danej Dzielnicy.

Dz. I - pismo lokalne pn. "Dzielnica Pierwsza"

Dz. II - pn. "Dzielnica II – Dąbie, Grzegórzki, Osiedle

Oficerskie, Wesola-Wschód"

Dz. III - pn. "Biuletyn"

Dz. IV - pn. "Gazeta Lokalna – Dzielnica IV "

Dz. V - pn. "Wiadomości Lokalne Rady Dzielnicy V "

Dz. VI - pn. "Gazeta Bronowicka "

Dz. VII - " pn. "Kurier Zwierzyniecki "

Dz. VIII - pn. "Kurier Podwawelski "

Dz. IX - pn. "Gazeta Lokalna Dzielnicy IX"

Dz. X - pn. "Informator Dziesiątki "

Dz. XI - pn. "Wiadomości Dzielnicy XI "

Dz. XII - " pn. "Dwunastka "

Dz. XIII - pn. "Głos Podgórze "

Dz. XIV - pn. "Echo Czyżyn "

Dz. XV - nie wydaje - szpalta w "Głosie Nowej Huty "

Dz. XVI - pismo lokalne pn. "Kurier Bieńczycki "

Dz. XVII - nie wydaje - szpalta w "Głosie Nowej Huty "

Dz. XVIII - nie wydaje - szpalta w "Głosie Nowej Huty "

Jednostki organizacyjne Gminy Miasta Krakowa

Jednostki samorządu terytorialnego Miasta Krakowa realizują wszystkie zadania samorządu terytorialnego stopnia podstawowego i powiatowego na mocy prawa i zawartych porozumień.

Urząd Miasta Krakowa

Urząd Miasta Krakowa (Magistrat) jest wyodrębnioną jednostką budżetową, której dochody i wydatki objęte są w całości Budżetem Miasta. Regulamin organizacyjny Urzędu został przyjęty Uchwałą Nr XIV/112/99 Rady Miasta Krakowa z dnia 31 marca 1999 r.

Kierownikiem Magistratu jest Prezydent Miasta Krakowa pełniący jednocześnie funkcję Przewodniczącego Zarządu Miasta.

W skład Zarządu Miasta wchodzi Prezydent i 6 Wiceprezydentów. Zarząd Miasta działa kolegialnie; pracuje w trybie ciągłym realizując uchwały Rady, zajmuje się bieżącym zarządzaniem miastem, uczestniczy w programowaniu działalności samorządu.

Do zadań Zarządu Miasta należy m.in. bieżący nadzór nad realizacją wyznaczonych celów, przygotowywanie projektów uchwał Rady Miasta (w tym projektu budżetu miasta), określanie szczegółowych zadań i sposobu realizowania uchwał Rady Miasta, sprawdzanie osiągniętych rezultatów oraz prowadzenie negocjacji z partnerami zewnętrznymi. Zarząd Miasta podejmuje decyzje w postaci uchwał i postanowień. W jego posiedzeniach z głosem doradczym bez prawa głosowania uczestniczą powoływani przez Radę: Sekretarz oraz Skarbnik Miasta. Zarząd Miasta pełni również funkcję Zgromadzenia Wspólników lub Zgromadzenia Akcjonariuszy Spółek, w których gmina Kraków posiada 100% udziałów.

Magistrat kierowany w imieniu Prezydenta przez Dyrektora Magistratu ma zapewniać sprawne realizowanie zadań Zarządu i stanowić zaplecze merytoryczne oraz organizacyjne Zarządu i Rady Miasta Krakowa. Wykonuje to realizując, koordynując bądź nadzorując realizację wszystkich zadań samorządu terytorialnego stopnia podstawowego i powiatowego wynikających z mocy prawa oraz zawartych porozumień.

W skład Magistratu wchodzi:

- 2 Kancelarie:
  - Kancelaria Prezydenta,
  - Kancelaria Rady Miasta i Dzielnic Krakowa
- oraz 9 Wydziałów:
  - Wydział Organizacyjny,
  - Wydział Strategii i Rozwoju,
  - Wydział Finansowy
  - Wydział Spraw Administracyjnych,
  - Wydział Edukacji i Kultury,
  - Wydział Architektury, Geodezji i Budownictwa,
  - Wydział Skarbu Miasta,
  - Wydział Spraw Społecznych,
  - Wydział Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska.

Komórki organizacyjne Magistratu mieszczą się w 7 obiektach zlokalizowanych w różnych rejonach Miasta. Siedzibą Rady i Zarządu Miasta jest obiekt przy pl. Wszystkich Świętych 3/4. Centralny Punkt Obsługi Mieszkańców znajduje się w budynku przy ul. Powstańców Warszawy 10, a ponadto w każdym z obiektów Magistratu przyjmowana jest korespondencja.

Jednostki budżetowe

Jednostkami budżetowymi są takie jednostki organizacyjne, które finansują swe wydatki bezpośrednio z budżetu Miasta, a dochody odprowadzają na rachunek dochodów budżetu (Art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych – Dz. U. Nr 155 poz. 1014 z 1998 r. z późniejszymi zmianami).

Jednostkami budżetowymi są głównie szkoły różnych typów. Większość (147) z nich funkcjonuje w ramach Zespołów Ekonomiki Oświaty (ZEO):

- Kraków - Wschód (45),
- Kraków - Zachód (55),
- Kraków - Południe (47).

ZEO prowadzą także żłobki i przedszkola, odpowiednio:

- Kraków - Wschód (8 i 40),

- Kraków - Zachód (9 i 50),
- Kraków - Południe (5 i 36).

Poza strukturami ZEO działają:

- Zespoły Szkół Ogólnokształcących (10),
- Licea Ogólnokształcące (15),
- Zespoły Szkół Zawodowych (33),
- Szkoły Specjalne (13),
- Szkoły Artystyczne (4).

Miasto zapewnia także poprzez jednostki budżetowe:

- utrzymanie dróg i infrastruktury (przez Miejski Zarząd Dróg i Zakład Gospodarki Komunalnej I i II),
- utrzymanie porządku i bezpieczeństwa (Komenda Miejska Policji, Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej, Straż Miejska),
- nadzór budowlany (Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego),
- udzielanie pomocy społecznej (Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej z 16 Domami Pomocy Społecznej),
- pomoc psychologiczną (8 poradni i ośrodków terapii),
- usportowienie młodzieży (7 ośrodków sportu),
- możliwość zakwaterowania dla młodzieży spoza miasta (3 bursy),
- obronę cywilną (Miejski Inspektorat Obrony Cywilnej),
- wychowanie pozaszkolne (10 Młodzieżowych Domów Kultury),
- opiekę nad dziećmi (11 Domów Dziecka i Zespołów Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych).

Zakłady budżetowe

Zakładami budżetowymi są takie jednostki organizacyjne, które odpłatnie wykonują wyodrębnione zadania, a koszty działalności pokrywają z przychodów własnych. Mogą one otrzymywać z budżetu dotację przedmiotową, a na dofinansowanie kosztów inwestycji dotację podmiotową lub celową (Art. 19 ust.1 ustawy z dnia 26 listopada 1998r. o finansach publicznych – Dz. U. Nr 155 poz. 1014 z 1998 r. z późniejszymi zmianami).

Poprzez zakłady budżetowe Miasto zapewnia przede wszystkim:

- utrzymanie budynków komunalnych (Zarząd Budownictwa Komunalnego),
- inne usługi komunalne (Zarząd Cmentarzy Komunalnych),
- edukacyjną opiekę wychowawczą (żłobki i przedszkola).

Gospodarstwa pomocnicze

Gospodarstwem pomocniczym jest wyodrębniona z jednostki budżetowej, pod względem organizacyjnym i finansowym, część jej podstawowej działalności lub działalność uboczna (art. 20 ust. 2 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych – Dz. U. Nr 155 poz. 1014 z 1998 r. z późniejszymi zmianami).

Gospodarstwo pomocnicze koszty swej działalności pokrywa z uzyskiwanych przychodów własnych.

Miasto Kraków posiada 14 gospodarstw pomocniczych prowadzących działalność w zakresie obsługi informatycznej i geodezyjnej, a także wspomagającej praktyczną naukę i turystykę młodzieżową:

- Miejski Zarząd Baz Danych,
- Miejskie Biuro Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej,
- Warsztaty Szkolne (11),
- Agencja Turystyki Młodzieżowej.

Instytucje kultury

Instytucje kultury posiadają osobowość prawną, a ich działalność regulowana jest ustawą z dnia 25 października 1991 o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. Nr 110 poz. 721 z 1997 r. z późniejszymi zmianami). Samorząd Miasta Krakowa sprawuje nadzór nad działalnością 23 instytucji kultury. Są to:

- 8 domów, ośrodków i centrów kultury,
- 5 teatrów,
- 4 biblioteki,
- 4 muzea i galerie,
- 2 orkiestry.

Większość instytucji kultury działa na podobnych zasadach jak zakłady budżetowe, natomiast teatry i orkiestry funkcjonują na zasadach przedsiębiorstw.

Zakłady Opieki Zdrowotnej

Zakłady Opieki Zdrowotnej posiadają osobowość prawną, a ich działalność regulowana jest ustawą z dnia 30 sierpnia 1991 o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 91 poz. 408 z 1991r. z późniejszymi zmianami). Miasto Kraków jest organem założycielskim dla 8 jednostek służby zdrowia z zakresu leczenia zamkniętego i otwartego.

Podmioty gospodarcze będące całkowitą własnością Miasta

Zasady funkcjonowania podmiotów gospodarczych określa Kodeks Handlowy.

Miasto Kraków posiada 11 firm, których jest całkowitym właścicielem. Przedmiotem ich działania są głównie usługi komunalne w zakresie:

- komunikacji (Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne S.A.),
- zaopatrzenia w ciepło (Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A.),
- zaopatrzenia w wodę oraz odprowadzania i oczyszczania ścieków (Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A.),
- wywozu i składowania śmieci (Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania Sp. z o.o.),

Trzy pierwsze firmy tworzą Krakowski Holding Komunalny S.A. oraz Podatkową Grupę Kapitałową.

Tę grupę podmiotów uzupełniają między innymi:

- Agencja Rozwoju Miasta S.A. – jednostka powołana do zarządzania zadaniami strategicznymi Gminy, która zajmuje się przede wszystkim realizacją Krakowskiego Szybkiego Tramwaju,
- Miejski Zakład Naprawy Tramwajów Sp. z o.o., Miejski Zakład Torów, Sieci i Podstacji Trakcyjnej Sp. z o.o., Krakowskie Przedsiębiorstwo Przewozowo -Usługowe – jednostki istotne dla sprawnego funkcjonowania komunikacji miejskiej.

Podmioty gospodarcze będące częściową własnością Miasta

Miasto Kraków posiada 16 firm, których jest częściowym właścicielem. Świadczą one głównie usługi w zakresie:

- mieszkalnictwa (Towarzystwa Budownictwa Społecznego),
- rozwoju (Agencja Rozwoju Gospodarczego Kraków Wschód Sp. z o.o., Centrum Zaawansowanych Technologii – Kraków Sp. z o.o.),
- preferowanych przez Gminę rodzajów działalności gospodarczej (Krakowska Agencja Turystyki S.A., Międzynarodowy Port Lotniczy Balice Sp. z o.o., Małopolska Giełda Rolno – Ogrodnicza MAGRO S.A.).

Jednostki rozwojowe bez udziału Miasta Krakowa

Na terenie Krakowa funkcjonują liczne jednostki, w których Miasto nie ma udziału, jednak istnieje ścisła współpraca pomiędzy nimi a Gminą. Zajmują się one rozwojem większych obszarów na terenie województwa małopolskiego, ale prowadzą również działalność na terenie Krakowa. Głównymi kierunkami działań tych jednostek są:

- współpraca i współdziałanie z organami samorządu terytorialnego oraz organizacjami społecznymi,
- inicjowanie, promowanie i pobudzenie działań związanych z prowadzeniem polityki regionalnej,
- kompleksowa promocja gospodarcza regionu krakowskiego i działania na rzecz integracji gospodarki regionu ze strukturami gospodarczymi Europy i świata,
- podejmowanie inicjatyw sprzyjających rozwojowi prywatnej działalności gospodarczej oraz poprawianiu warunków tej działalności,
- pomoc małym i średnim przedsiębiorstwom, promowanie przedsiębiorczości, restrukturyzacja przedsiębiorstw,
- udzielanie pomocy prawno – organizacyjnej,
- prowadzenie działalności doradczej dla firm polskich i zagranicznych, obsługa inwestycji zagranicznych,
- organizowanie konferencji, seminariów i szkoleń,

Istotną rolę w rozwoju Miasta odgrywają również organizacje zrzeszające podmioty gospodarcze. Należą do nich m. in.:

- Agencja Rozwoju Regionu Krakowskiego S.A.,
- Izba Przemysłowo – Handlowa,
- Krakowska Kongregacja Kupiecka,
- Izba Rzemieślnicza,
- Fundacja Promocji Gospodarczej Regionu Krakowskiego,
- Przemysłowo – Handlowa Krakowska Izba Budowlana,
- Business Centre Club,
- Krajowy System Usług dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw,
- Małopolski Instytut Samorządu Terytorialnego i Administracji.

Komunikacja społeczna

W 1999 r. Gmina prowadziła szereg działań w zakresie informacji i komunikacji społecznej, wykorzystując narzędzia, jakimi są:

- stała i kompleksowa obsługa informacyjna dziennikarzy prasy, radia i telewizji,
- wydawnictwa, publikacje i ogłoszenia własne Urzędu Miasta Krakowa,
- przygotowanie, organizacja i obsługa kampanii oraz jednorazowych akcji informacyjnych,
- przedstawienie Miasta w sieci Internet ("Magiczny Kraków"),
- badania opinii publicznej.

Zadaniami tymi zajmował się Zespół Informacji, a następnie Referat ds. Relacji Publicznych w ramach Kancelarii Prezydenta.

Zespół Informacji

W 1999 roku (do 27.04.1999 r.) Zespół Informacji Kancelarii Prezydenta działał w oparciu o Zarządzenie Prezydenta Miasta Krakowa (PMK) Nr 106/96 w sprawie podziału na wewnętrzne komórki organizacyjne oraz szczegółowego zakresu działania Biura Informacji, oraz w oparciu o Zarządzenie PMK Nr 74/98 w sprawie Miejskiej Prezentacji Internetowej. W skład Biura wchodziły wówczas następujące stanowiska:

- ds. informacji medialnej,

- ds. informacji publicznej,
- ogólnie - organizacyjne,
- analityka budżetowego,
- koordynatora Miejskiej Prezentacji Internetowej "Magiczny Kraków".

Od dnia 27.04.1999 r. do dnia 6.10.1999 r. Zespół Informacji działał na podstawie Zarządzenia PMK Nr 41/99 w sprawie organizacji i szczegółowego zakresu działania Kancelarii Prezydenta. Do szczegółowego zakresu działania Zespołu Informacji należało:

- prezentowanie dziennikarzom stanowiska Prezydenta i Zarządu, przekazywanie opinii i komentarzy do przyjmowanych rozstrzygnięć,
- informowanie mieszkańców o działalności samorządu,
- autoryzowanie wywiadów prasowych z upoważnienia Prezydenta i Członków Zarządu,
- uczestnictwo w spotkaniach Prezydenta i Członków Zarządu z dziennikarzami oraz towarzyszenie Prezydentowi w imprezach z obecnością dziennikarzy,
- przygotowywanie propozycji tekstów dla środków przekazu oraz oficjalnych wystąpień Prezydenta i Członków Zarządu,
- organizowanie udziału dziennikarzy w sesjach Rady Miasta i posiedzeniach Komisji Rady Miasta,
- organizowanie konferencji prasowych Prezydenta Miasta Krakowa i Członków Zarządu Miasta,
- monitoring i analiza artykułów prasowych, audycji radiowych i telewizyjnych,
- reagowanie na krytykę wyrażoną w mediach,
- gromadzenie i przekazywanie informacji o życiu miasta oraz poglądów i stanowisk jego mieszkańców,
- prowadzenie dokumentacji fotograficznej i jej archiwizacja,
- przygotowywanie codziennych serwisów prasowych dla Radnych, Członków ZMK, dyrektorów wydziałów i kierowników zespołów UMK,
- współpraca z asystentami w organizacji kontaktów Prezydenta i Członków Zarządu z dziennikarzami,
- koordynacja wystąpień Prezydenta i Członków Zarządu w mediach, zbieranie informacji o wystąpieniach i sporządzanie raportów przekazywanych Zarządowi,
- przygotowywanie koncepcji prezentacji publicznych najważniejszych rozstrzygnięć,
- śledzenie badań opinii publicznej oraz uczestnictwo w spotkaniach Prezydenta i Członków Zarządu Miasta z mieszkańcami, sporządzanie kwartalnych raportów o aktualnej sytuacji i nastrojach społecznych,
- analiza publikacji na temat najważniejszych spraw miasta i kraju pod kątem charakterystyki obrazu tych spraw w mediach.

Do 6.10.1999 r. w obowiązkach Zespołu Informacji było również wydawanie "Tygodnika Grodzkiego" – urzędowej wkładki w "Dzienniku Polskim". Przygotowano w sumie 35 numerów. W czerwcu 1999 r. Zespół wydał 12 numer "Krakowskiej Gazety Domowej". Ponadto wydano 2 Biuletyny Zamówień Publicznych, zamieszczono 62 ogłoszenia na łamach prasy lokalnej i ogólnopolskiej, przeprowadzono też kampanię informacyjną pod nazwą "Nasza Szkoła", zorganizowaną wspólnie z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej i firmą "AMS".

Referat ds. Relacji Publicznych

Zarządzeniem PMK Nr 144/99 z dnia 6.10.1999 r. został utworzony w Kancelarii Prezydenta Referat ds. Relacji Publicznych, który przejął część zadań będących dotychczas w kompetencji Zespołu Informacji.

Zespół Informacji w 1999 r. zorganizował 45 konferencji prasowych, wysłał ponad 100 komunikatów prasowych, udzielił telefonicznie i ustnie około tysiąca informacji dziennikarzom. Ponadto przygotowywał wystąpienia Członków Zarządu Miasta (publicznie i w mediach), archiwizował wywiady radiowe i telewizyjne z ich udziałem, prowadził nadzór nad Miejską Prezentacją Internetową, wysłał 37 sprostowań do mediów i wydał 260 codziennych biuletynów prasowych.

Współpraca krajowa i zagraniczna

Przynależność Krakowa do organizacji i stowarzyszeń krajowych

Związek Miast Polskich

Największa i najbardziej aktywna ogólnopolska organizacja samorządowa zrzeszająca miasta, do której Kraków należy od 1990 r. (Uchwała Rady Miasta Krakowa Nr IX / 57 / 90 z dnia 17 października 1990 r.).

Dzięki przynależności do Związku, Kraków uczestniczył w opiniowaniu ustaw sejmowych, np. dot. wprowadzenia powiatów, nowych województw oraz nowego systemu edukacji, finansów Gmin.

Poprzez udział w tej organizacji Kraków uczestniczy także w realizacji licznych projektów (na ogół dofinansowywanych przez fundusze pomocowe PHARE, USAID), np. Systemu Analiz Samorządowych. Kraków, jako miasto członkowskie Związku, jest reprezentowane na forum Rady Europy – w Komisji Samorządów i Regionów.

Ponadto Kraków bierze udział na zasadach preferencyjnych w targach, wystawach, konferencjach, w tym corocznych Targach Inwestycyjnych INVESTCITY, np.: organizowanych lub współorganizowanych przez ZMP. W czerwcu br. Związek sfinansował udział przedstawiciela Krakowa, jako członka Związku Miast Polskich, w VI Światowej Konferencji Gospodarczej Polonii, która odbyła się w Warszawie oraz w Zgromadzeniu Ogólnym Rady Europejskich Gmin i Regionów, które miało miejsce w Oulu, w Finlandii.

Przedstawicielem Krakowa w ZMP jest Wiceprezydent Jerzy Jedliński.

Unia Metropolii Polskich

Kraków należy od 22 kwietnia 1994 r. (Uchwała Nr CXI / 737 / 94 Rady Miasta Krakowa o przyjęciu tytułu Honorowego Fundatora).

Członkami Unii jest dwanaście największych miast polskich: Białystok, Bydgoszcz, Gdańsk, Katowice, Kraków, Lublin, Łódź, Poznań, Rzeszów, Szczecin, Warszawa, Wrocław.

We wrześniu 1999 r. Prezydent Miasta Krakowa Andrzej Gołaś został wybrany Prezesem Zarządu Unii Metropolii Polskich, a Sekretarz Miasta, Paweł Stańczyk – Sekretarzem Unii. Jest to duże wyróżnienie dla krakowskiego samorządu. Prezes Zarządu uczestniczy w pracach Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu, przez co może wywierać wpływ na kształt ustaw sejmowych dotyczących samorządu..

Przedstawiciele Krakowa, jako miasta członkowskiego Unii, uczestniczą w realizacji programów pomocowych oraz w wyjazdach szkoleniowych. Unia przygotowuje dużą publikację o miastach polskich, w której zaprezentowany zostanie również Kraków. Przez ostatnie pół roku Kraków uczestniczył w spotkaniach przedstawicieli miast, poświęconych omówieniu klasyfikacji regionów Polski. Zagadnienie to ma ogromne znaczenie w kontekście przyszłej pomocy unijnej skierowanej do poszczególnych regionów europejskich. Opinie przedstawicieli Krakowa zostały uwzględnione w dokumencie wyrażającym stanowisko miast w omawianej kwestii.

Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski

Kraków należy od 24 stycznia 1992 r. (Uchwała Nr XLII / 291 / 92 Rady Miasta Krakowa o reprezentowaniu Gminy Kraków na Walnym Zebraniu Członków Stowarzyszenia Gmin Małopolski). Zgodnie z art. 31 ustawy o samorządzie gminnym, Gminę Kraków reprezentuje Prezydent Miasta Krakowa.

Kraków, jako główne miasto Małopolski, odgrywa ważną rolę w pracach Stowarzyszenia, skupiającego wokół siebie Gminy naszego regionu. Nasze miasto jest także współrealizatorem konferencji i zjazdów, organizowanych przez Stowarzyszenie.

Związek Gmin Jurajskich

Kraków należy od 22 kwietnia 1994 r. (Uchwała Nr CXI / 736 / 94 Rady Miasta Krakowa).

Kraków, jako miasto członkowskie Związku, uczestniczy w agroturystycznych targach krajowych i międzynarodowych. Ponadto Kraków jest współorganizatorem Zlotów Młodzieży Gmin Jurajskich. Efektem tych działań jest zwiększenie liczby turystów odwiedzających Kraków (w 1999 r. liczba ta wzrosła o 3,65 % w stosunku do 1998 r.). Miasto nasze uczestniczy także w pracach przy tworzeniu Jurajskiego Parku Narodowego oraz w przedsięwzięciach związanych z ochroną środowiska naturalnego.

Związek Gmin Dorzecza Górnej Raby i Krakowa

Kraków należy od 20 maja 1994 r. (Uchwała Nr CXI / 757 / 94 Rady Miasta Krakowa).

Kraków, jako miasto członkowskie Związku, uczestniczy w realizacji wspólnych działań zmierzających do utrzymania w stanie naturalnej czystości wód zlewni rzeki Raby oraz doprowadzenia do zbiornika wody pitnej w Dobczycach .

Istotną korzyścią wynikającą z przynależności Krakowa do tej organizacji jest udział naszego miasta w rozbudowie infrastruktury technicznej w gminach dorzecza Raby, co przyczynia się do stałej poprawy stanu sanitarnego wody w naszym regionie.

Stowarzyszenie Zdrowych Miast Polskich

Kraków należy od 8 kwietnia 1994 r. (Uchwała Nr CX / 719 / 94 Rady Miasta Krakowa).

Aktualnie badana jest zasadność przynależności Krakowa do Stowarzyszenia. W związku z powyższym w 2000 roku jeszcze nie została uiszczona składka członkowska.

Dzięki przynależności do tego Stowarzyszenia Kraków uczestniczy w realizacji programów oraz wymianie informacji i doświadczeń z innymi miastami w zakresie ochrony zdrowia, profilaktyki, zapobiegania uzależnieniom.

Tabela 3

Składki Gminy z tytułu przynależności do stowarzyszeń i związków w 1999 r.

Stowarzyszenie - związek	Wpłacona składka zł
Związek Miast Polskich	111 070,00
Unia Metropolii Polskich	40 000,00
Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski	74 000,00
Związek Gmin Jurajskich	32 000,00
Związek Gmin Dorzecza Górnej Raby i Krakowa	370 232,00
Stowarzyszenie Zdrowych Miast Polskich	6 000,00
Związek Międzygminny "Zimowa Olimpiada 2006" *)	1 101 000,00
Ogółem składki	1 734 302,00

Źródło: opracowania własne

*) Poza wymienionymi powyżej (rozdz. XII.5.1) stowarzyszeniami i związkami – rozliczenie końcowe działania związku

Współpraca zagraniczna Krakowa

Informacje ogólne

- Formalnym dokumentem, który określa politykę zagraniczną miasta Krakowa, jest uchwała Rady Miasta Krakowa nr LXX/466/93 z 8 stycznia 1993 r.
- uchwała ta określa formy współpracy Krakowa z miastami zagranicznymi, która może być realizowana na podstawie:
- umowy o współpracy na zasadzie miast bliźniaczych (umowa o szerokim zakresie, oparta na stałych elementach, akcentująca podobieństwa kulturowe i historyczne – traktowana jako najwyższa forma partnerstwa, zawrzeć ją można tylko z jednym miastem w danym kraju);
- umowy o partnerstwie między miastami (umowa o szerokim zakresie, zakładająca współpracę w różnych dziedzinach i sferach zainteresowania partnerów; można ją zawierać z wieloma miastami w danym kraju).
- kontakty zagraniczne Krakowa mogą być także prowadzone bez zawierania formalnej umowy o współpracy. Przykładem jest miasto Wiedeń, z którym Kraków prowadzi ożywione kontakty, bez podpisanej formalnej „umowy o współpracy”
- ponadto niektórym miastom spoza kontynentu europejskiego, spełniającym warunki charakterystyczne dla miast bliźniaczych, Rada Miasta Krakowa może przyznać honorowy tytuł Miasta Bliźniaczego Krakowa.
- Dokumentem, która określa zasady współpracy zagranicznej Krakowa jest Uchwała Nr VI/47/90 Rady Miasta Krakowa z dnia 8 września 1990 r. w sprawie udzielenia Prezydentowi Miasta Krakowa upoważnienia w zakresie współpracy międzynarodowej oraz przystąpienia do organizacji międzynarodowych. Na podstawie tej uchwały Prezydent Miasta Krakowa lub Wiceprezydenci Krakowa, działający w jego zastępstwie, mogą podejmować wstępne decyzje o współpracy międzynarodowej, ale decyzje te dla uzyskania prawomocności wymagają podjęcia przez Radę Miasta Krakowa stosownej uchwały.

Kontakty międzynarodowe Krakowa

- W chwili obecnej Kraków utrzymuje stałe kontakty z 36 miastami.
- Umowy o współpracy w charakterze „miast bliźniaczych” zawarto z 5 miastami: Kijowem, Norymbergą, Kurytybą, Leuven oraz La Sereną. W przypadku Kijowa i Norymbergi umowa taka jest dowodem bliskiej współpracy, natomiast Kurytybie i La Serenie Rada Miasta Krakowa nadała tytuł Honorowego Miasta Bliźniaczego.
- Umowy partnerskie podpisano z 17 miastami: Bordeaux, Bratysławą, Cusco, Edynburgiem, Fezem, Florencją, Frankfurt nad Menem, Göteborgiem, Innsbruckiem, Lipskiem, Lwowem, Orleanem, Pecem, Rochesterem, Solurą, Wilnem oraz Zagrzebiem.
- Umowa z Jerozolimą wymaga ratyfikacji Rady Miasta Krakowa (zgodnie z w/w uchwałą Nr VI/47/90 RMK). Natomiast umowa z Groznym powinna być parafowana przez Prezydenta Miasta Groznego.
- Kontakty z pozostałymi miastami takimi jak: Bucharą, Budapeszt, Kamieniec Podolski, Kyoto, Koszyce, Malaka, Moskwa, Newark, Rotherham, Sankt Petersburg, Strasbourg i Wiedeń, mają charakter nieformalny.
- Zapisy umów z Bratysławą, Cusco, Göteborgiem, Zagrzebiem nie znajdują odzwierciedlenia w praktycznej współpracy. W przypadku Bratysławy i Zagrzebia nastąpiła zmiana statusu tych miast (stały się stolicami państw). Podjęto działania w celu wyjaśnienia stanowisk tych miast w odniesieniu do dalszej ewentualnej współpracy z Krakowem. W przypadku Cusco dodatkowym utrudnieniem w realizacji współpracy jest znaczna odległość między oboma miastami. Kontakty z innymi miastami partnerskimi mają swe okresy „ożywienia”, występujące czasami nawet po trzech lub czterech latach stagnacji (np. Göteborg).
- Dotychczas przy doborze partnerów kierowano się następującymi kryteriami:
- zbieżnością polityki zagranicznej Miasta Krakowa z zasadniczymi kierunkami polityki zagranicznej Rzeczypospolitej Polskiej, czyli

- dobrosąsiedzkimi stosunkami
- szeroko rozumianą “polityką wschodnią”;
- orientacją na wejście do struktur Unii Europejskiej;
- podtrzymywaniem prac “Trójkąta Wyszehradzkiego”;
- położeniem geograficznym – czynnik ten ma istotne znaczenie przy finansowym aspekcie współpracy. Praktyka wykazała, że bardziej aktywne kontakty przebiegają z miastami stosunkowo niezbyt oddalonymi od Krakowa (np. Norymberga, Frankfurt, Lwów, Lipsk),
- charakterem miasta (np. miasto historyczne, uniwersyteckie, przemysłowe, etc.)
- istnieniem środowiska polonijnego w danym mieście.

Zakres współpracy z miastami partnerskimi

Współpraca z miastami partnerskimi jest realizowana na podstawie umowy o współpracy, która precyzuje zakres wzajemnych kontaktów dotyczących między innymi:

- wymiany doświadczeń w zakresie:
  - edukacji
  - finansów komunalnych
  - gospodarki
  - gospodarowania mieniem miejskim
  - integracji europejskiej, programów pomocowych
  - kultury
  - ochrony zabytków
  - ochrony środowiska
  - planowania przestrzennego
  - pomocy społecznej, akcji humanitarnych
  - promocji
  - służby zdrowia
  - sportu, rekreacji
  - transportu
  - zarządzania miastem
- współpracy jednostek oświatowych (szkół, domów kultury, itp.),
- realizacji wspólnych przedsięwzięć w zakresie promocji, kultury (np. Dni Kultury miast),
- współpracy klubów i stowarzyszeń kultury fizycznej,
- wymiany kulturalnej,
- wzajemnej promocji,
- wspólnego prowadzenia akcji charytatywnych,
- przyspieszania procesu integracji europejskiej.

Miasta bliźniacze

K i j ó w (Ukraina)

Porozumienie o współpracy z 12 grudnia 1976 oraz umowa o współpracy na zasadzie miast bliźniaczych z 19 lutego 1993

Współpraca dotyczy następujących modułów:

- kultury
- edukacji (wymiana młodzieży)
- promocji

Po kilkuletnim okresie zastoju w kontaktach z Kijowem (tłumaczonym przez stronę ukraińską problemami finansowymi) nastąpiło ożywienie kontaktów i władze Kijowa wykazują zainteresowanie współpracą z Krakowem.

K u r y t y b a (Brazylia)

W dniu 5 lutego 1993 Rada Miasta Krakowa przyznała Kurytybie tytuł Honorowego Miasta Bliźniaczego Krakowa.

Planowane obszary współpracy to:

- kultura
- zarządzanie (uczestnictwo w Międzynarodowym Instytucie Zarządzania Środowiska Miejskiego (GTU International))

L a S e r e n a (Chile)

Umowa o współpracy między La Sereną a Krakowem z 7 lipca 1995, tytuł Honorowego Miasta Bliźniaczego Krakowa przyznany miastu La Serena uchwałą Rady Miasta Krakowa z 30 sierpnia 1995.

Współpraca dotyczy głównie :

- kultury
- edukacji (kontakty wyższych uczelni)

Honorowym Obywatelem La Sereny jest p.Lech Wałęsa, były Prezydent RP.

Konsulem Honorowym RP w Chile jest Rektor Uniwersytetu w La Serenie, prof.Jaime Pozo Cisternas.

L e u v e n (Belgia)

Akt zbratania z 10 września 1991

Współpraca zgodnie z umową powinna dotyczyć:

- kultury
- edukacji
- promocji

N o r y m b e r g a (Niemcy)

Ramowe porozumienie o współpracy z 2 października 1979, umowa o współpracy na zasadzie miast bliźniaczych z 9 grudnia 1991.

Współpraca ma charakter bardzo wszechstronny i obejmuje następujące obszary:

- edukacja (wymiana młodzieży)
- promocja (m.in. udział w imprezach targowych)

Oba miasta podpisały umowy dzierżawne dotyczące utworzenia Domu Norymberskiego w Krakowie (umowa z 1 lipca 1993) i Domu Krakowskiego w Norymberdze (umowa z 14 lutego 1994). Domy te zostały otwarte w czerwcu 1996. Jest to inicjatywa wyjątkowa w skali międzynarodowej.

W roku 1999 Kraków i Norymberga obchodziły dwudziestą rocznicę partnerstwa.

- kultura

Zgodnie z porozumieniem z 22 listopada 1991 obydwie miasta postanowiły wspólnie ubiegać się o tytuł "Miast Kultury Europejskiej" i podjęły szereg działań z tym związanych, gospodarką.

Ponadto kontakty miast obejmują także współpracę w dziedzinie:

- gospodarki komunalnej
- transportu miejskiego
- sportu
- służby zdrowia
- funkcjonowania samorządu miejskiego

Miasta partnerskie

B o r d e a u x (Francja)

Umowa o przyjaźni i współpracy z dnia 7 maja 1993

Obszary współpracy:

- gospodarka
- energetyka
- promocja
- służba zdrowia

B r a t y s ł a w a (Słowacja)

Umowa o współpracy z 23 października 1974, umowa o dalszym rozwoju wzajemnej współpracy pomiędzy zaprzyjaźnionymi miastami z 20 listopada 1984

Kraków podjął starania o wyjaśnienie stanowiska Bratysławy odnośnie odnowienia umowy partnerskiej. Aktualnie – oprócz okazjonalnych kontaktów – ma miejsce współpraca w ramach imprez targowych.

C u s c o (Peru)

Deklaracja braterstwa z 1 lipca 1989

Aktualnie zapisy deklaracji nie są realizowane.

E d y n b u r g (Wielka Brytania)

Umowa o współpracy z 3 kwietnia 1995

Obszary współpracy:

- edukacja
- kultura
- ochrona zabytków
- pomoc społeczna

F e z (Maroko)

Deklaracja współpracy z 28 czerwca 1985 i protokół zawarcia porozumienia o współpracy między miastami z 13 marca 1986

Do roku 2000 brak było rzeczywistej współpracy, poza okazjonalnymi kontaktami. W roku 1998 z inicjatywy MSZ podjęte zostały starania o nawiązanie ściślejszej współpracy.

Planowane obszary współpracy to:

- edukacja
- ochrona zabytków
- gospodarka

F l o r e n c j a (Włochy)

Bezterminowa umowa o współpracy z 18 kwietnia 1985, potwierdzona 9 października 1987, oraz wspólna deklaracja obu miast o umacnianiu przyjaźni i współpracy z 15 czerwca 1992.

Współpraca dotyczy:

- edukacji
- kultury

F r a n k f u r t n a d M e n e m (Niemcy)

Umowa o partnerstwie z dnia 6 grudnia 1991, protokół o współpracy na lata 1997 – 2001 z 9.07.1997 r.

Współpraca obejmuje następujące obszary:

- kultura
- pomoc społeczna
- zarządzanie
- edukacja
- sport
- turystyka
- promocja

- gospodarka (współpraca Izby Przemysłowo-Handlowej obu miast)

- gospodarka komunalna
- ochrona środowiska
- transport

G ö t e b o r g (Szwecja)

Deklaracja o współpracy z 28 listopada 1988, umowa o współpracy z 22 marca 1990 (automatycznie przedłużana umowa terminowa)

Obszary współpracy:

- ochrona środowiska
- planowanie przestrzenne
- gospodarka komunalna
- transport (transport publiczny)
- kultura.

W latach ubiegłych współpraca była bardzo ożywiona, zwłaszcza w dziedzinie ochrony środowiska. Od 1995 r. Współpraca praktycznie ustała. Podjęto starania o wyjaśnienie tej sytuacji i zaktualizowanie zakresu współpracy.

I n n s b r u c k (Austria)

Umowa o partnerstwie z dnia 19 sierpnia 1998

Współpraca obejmuje obszary:

- edukacja (oświata, wymiana młodzieży)
- kultura
- sport
- gospodarka (kontakty handlowe)
- turystyka
- ochrona środowiska (wymiana informacji w kwestiach środowiska naturalnego)
- ochrona zabytków (rewaloryzacja i rewitalizacja obszarów zabytkowych w miastach historycznych)

L i p s k (Niemcy)

Umowa o współpracy między Prezydium Rady Narodowej Miasta Krakowa a Radą Miejską Miasta Lipska z 8 września 1973, umowa o współpracy między miastem Krakowem a Radą Okręgową w Lipsku z 21 września 1976, porozumienie o współpracy między Radą Okręgu Lipskiego i Prezydentem Miasta Krakowa z 19 marca 1981, wspólna deklaracja miasta Krakowa i miasta Lipska o kształtowaniu stosunków partnerskich między Lipskiem a Krakowem z 24 października 1995.

Współpraca dotyczy:

- kultury
- edukacji
- promocji
- integracji europejskiej
- gospodarki

L w ó w (Ukraina)

Umowa o współpracy z 24 lutego 1996

Datująca się od roku 1992 współpraca dotyczy:

- kultury :
- edukacji : (wymiana młodzieży)
- promocji : (promocja kulturalna, gospodarcza)
- ochrony zabytków
- pomocy społecznej

O r l e a n (Francja)

Układ o przyjaźni z 14 marca 1992.

Bardzo ożywiona współpraca ma charakter bardzo wszechstronny i obejmuje następujące obszary:

- edukacja
- integracja europejska
- kultura

- ochrona środowiska
- ochrona zabytków
- pomoc społeczna / akcja humanitarna
- promocja
- sport i rekreacja
- zarządzanie

P e c s (Węgry)

Kontakty Krakowa i Pecs mają 10-letnią tradycję. 27 maja 1987 r. podpisana została umowa o współpracy między Krakowem i Komitatem Baranya (odpowiednik województwa), którego stolicą jest miasto Pecs (Komitat jest odpowiednikiem naszego województwa).

Odnowiona umowa o współpracy została podpisana w dniu 27 kwietnia 1998r. w Pecsie przez Prezydenta Miasta Krakowa i Burmistrza Miasta Pecs. Współpraca obejmować ma takie dziedziny jak:

- edukacja (szkolnictwo wyższe, oświata)
- kultura

R o c h e s t e r (USA)

Umowa o współpracy z 18 lipca 1973 r. na okres pięciu lat ulega ona automatycznie przedłużeniu na dalsze okresy pięcioletnie, jeżeli żadna ze stron nie wypowie jej sześć miesięcy przed upływem odpowiedniego terminu.

Współpraca obejmuje różne dziedziny:

- edukacja
- służba zdrowia

S o l u r a (Szwajcaria)

Umowa o partnerstwie z 6 listopada 1990

Współpraca dotyczy :

- kultury
- służby zdrowia
- gospodarki komunalnej
- pomocy społecznej
- służby zdrowia
- kultury

W i e d e Ń (Austria)

Brak umowy o współpracy lub partnerstwie (statut miasta Wiednia nie pozwala na zawieranie tego typu umów).

Współpraca obejmuje obszary:

- gospodarka (plany inwestycyjne firm wiedeńskich)
- turystyka
- promocja
- kultura
- zarządzanie

Wiedeń, mimo iż nie jest formalnie miastem partnerskim Krakowa, odgrywa i powinien nadal odgrywać ważną rolę we współpracy zagranicznej naszego miasta (bogate doświadczenie w zakresie administrowania miastem i rozwiązywania problemów komunalnych i ekologicznych, ważny ośrodek, koordynujący działania na rzecz integracji europejskiej poprzez rozliczne konferencje i spotkania międzynarodowe, wielki ośrodek gospodarczy i kulturalny, położony tylko niecałe 500 km od Krakowa).

W i l n o (Litwa)

Umowa o braterskiej współpracy z 8 kwietnia 1991

Współpraca dotyczy:

- kultury
- edukacji : kontaktów między młodzieżą i szkołami, organizacji samorządu
- architektury
- promocji

Mimo iż władze Wilna podpisały w roku 1998 umowę o partnerstwie z Warszawą, podkreślają jednak wolę rozwijania współpracy z Krakowem..

Z a g r z e b (Chorwacja)

Umowa o współpracy z 2 kwietnia 1975, protokół o współpracy na lata 1986 - 1990 z 3 kwietnia 1986 oraz uroczyste oświadczenie o woli pogłębiania i umacniania przyjacielskich kontaktów między Zagrzebiem i Krakowem z 3 kwietnia 1986.

Podjęto działania mające na celu odnowienie współpracy.

Miasta współpracujące z Krakowem bez podpisanej formalnej umowy, lub deklarujące wolę współpracy

B u c h a r a (Uzbekistan)

Brak umowy o współpracy

Od 1994 roku podejmowane były starania Buchar o nawiązanie współpracy z naszym miastem, co uzyskało aprobatę Krakowa. Jesienią 1996 r. odwiedziła nasze miasto delegacja Buchar. Przeprowadzone wówczas rozmowy z dwoma bankami nie zaowocowały jednakże ściślejszymi kontaktami. Planowane "Dni Buchar w Krakowie" również nie doszły do skutku, gdyż żadna z instytucji kulturalnych Buchar nie skontaktowała się ze swoim odpowiednikiem w Krakowie w celu uzgodnienia szczegółów. W październiku 1997 r. Buhara obchodziła 2500-lecie swego istnienia. Wysokie koszty podróży oraz odległość geograficzna sprawiły, że krakowska delegacja nie wzięła w nich udziału.

B u d a p e s z t (Węgry)

Brak oficjalnej umowy o współpracy, jednak prowadzona jest ona w następujących obszarach:

- kultura
- promocja
- zarządzanie: wymiana doświadczeń w zakresie samorządów lokalnych.

G r o z n y (Czeczenia)

Brak jest podpisanej umowy o współpracy, Rada Miasta Krakowa podjęła uchwałę z 16 kwietnia 1997 o współpracy partnerskiej z Groznym. Umowa ta wymaga parafowania przez władze Groznego. Kraków kilkakrotnie kierował zaproszenia do burmistrza Groznego do złożenia wizyty i podpisania umowy. Ze względu

na panującą tam sytuację jej termin jest nie znany. Inicjatywa nawiązania współpracy z Groznym miała charakter polityczny – była świadectwem poparcia władz Krakowa dla walki narodu czeczeńskiego o niepodległość.

J e r o z o l i m a (Izrael)

W dniu 6 września 1996 Prezydent Miasta Krakowa oraz Burmistrz Jerozolimy podpisali umowę o współpracy. Umowa ta nie została jednak ratyfikowana przez Radę Miasta Krakowa ze względu na sprzeczne opinie wśród Radnych poprzedniej kadencji. W tej sytuacji były Zarząd zrezygnował ze starań o ratyfikację umowy.

Współpraca ma objąć przedsięwzięcia w dziedzinie:

- kultury
- ochrony zabytków
- turystyki
- edukacji

a w dalszej perspektywie również inne zagadnienia związane z dużymi ośrodkami miejskimi.

Na Uniwersytecie Hebrajskim w Jerozolimie tworzona jest Katedra Historii i Kultury Polskiej.

W maju 1999 złożył wizytę w Jerozolimie Prezydent Krakowa Andrzej Gołaś.

Sytuacja jest skomplikowana z uwagi na brak ratyfikacji umowy, co z kolei jest trudne z uwagi na nieuregulowany w świetle prawa międzynarodowego status Jerozolimy.

K a m i e n i e c P o d o l s k i (Ukraina)

Brak dwustronnej umowy o współpracy

Inicjowana przez Kamieniec Podolski współpraca dotyczy głównie:

- ochrony zabytków

Planowane jest utworzenie polskiego centrum informacyjno-kulturalnego oraz stowarzyszenia Współpracy Polsko-Ukraińskiej w Kamieńcu Podolskim.

K o s z y c e (Słowacja)

Brak umowy o współpracy

Zainicjowana przez Koszyce współpraca ma charakter okazjonalny i dotyczy głównie

- kultury

oraz wymiany doświadczeń w organizacji oraz udziału we wspólnych przedsięwzięciach promocyjnych, szczególnie w zakresie obchodów rocznicowych obu miast.

K y o t o (Japonia)

Brak formalnej umowy o współpracy.

Współpraca z Kyoto odbywa się w związku z przynależnością Krakowa do Ligi Miast Historycznych, której siedzibą jest właśnie Kyoto, oraz udziałem naszego miasta w Światowych Konferencjach Miast Historycznych.

Współpraca Krakowa z Kyoto dotyczy głównie wymiany doświadczeń w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego miast historycznych.

M a l a k a (Malezja)

Brak umowy o współpracy, czterostronna rezolucja z wizyty Prezydenta Miasta Krakowa w Malace w dniu 14 września 1996, podpisana przez: Prezydenta Miasta Krakowa, Burmistrza Miasta Malacca, Ambasadora RP w Malezji oraz Dyrektora Państwowego Przedsiębiorstwa w Malace.

W rezolucji postulowana jest współpraca w dziedzinie:

- kultury
- ochrony zabytków
- gospodarki
- turystyki

Ze względu na odległość współpraca nie rokuje szans powodzenia.

M o s k w a (Rosja)

Protokół o współpracy pomiędzy Moskiewską Dumą Miejską i Radą Miasta Krakowa z 3 lipca 1997

Została zapoczątkowana współpraca parlamentów obu miast, nastąpiła wymiana wizyt przedstawicieli rad miejskich Krakowa i Moskwy. Nie podjęto działań w kierunku formalizacji współpracy.

N e w a r k (USA)

Brak umowy o współpracy Nawiązane kontakty i zorganizowane przedsięwzięcia promocyjne mają m.in. na celu podjęcie ściślejszej współpracy w przyszłości.

R o t h e r h a m (Wielka Brytania)

Umowa o rozwijaniu współpracy gospodarczej z 26 lipca 1996

Zgodnie z umową współpraca powinna dotyczyć współpracy gospodarczej (głównie w dziedzinie hutnictwa), napływu kapitału inwestycyjnego do Krakowa, podnoszenia kwalifikacji zawodowych.

W 1999 r. Sprawy zawarcia ewentualnej umowy nie były realizowane.

S a n k t P e t e r s b u r g (Rosja)

Protokół o współpracy pomiędzy Radą Ustawodawczą Miasta Sankt Petersburg i Radą Miasta Krakowa z 21 kwietnia 1997

Została zapoczątkowana współpraca między parlamentami obu miast i nastąpiła wymiana wizyt przedstawicieli rad miasta Krakowa i Sankt Petersburga w tymże roku 1997.

Po tej wizycie nie było dalszej współpracy, jednak podjęto decyzje w sprawie jej nawiązania.

S t r a s b o u r g (Francja)

Brak umowy o współpracy.

Specjaliści strasbourscy udzielali konsultacji krakowskim konstruktorom w zakresie szybkiego tramwaju.

Jako że Strasbourg jest ważnym centrum europejskim (siedziba Parlamentu Europejskiego), to wskazane jest utrzymywanie dotychczasowych kontaktów – i w miarę możliwości – ich poszerzanie.

Zestawienie miast partnerskich i współpracujących z Krakowem pod względem położenia geograficznego

AFRYKA

Maroko: Fez

AMERYKA POŁUDNIOWA:

Brazylia: Kurytyba

Chile: La Serena

Peru: Cusco

AMERYKA PÓŁNOCNA

USA: Newark, Rochester

AZJA:

Izrael: Jerozolima

Japonia: Kyoto

Malezja: Malaka

EUROPA:

Austria: Innsbruck, Wiedeń

Belgia: Leuven

Chorwacja: Zagrzeb

Czeczenia: Grozny

Francja: Bordeaux, Orlean, Strasbourg

Litwa: Wilno

Niemcy: Frankfurt n/Menem, Lipska, Norymberga

Rosja: Moskwa, Sankt Petersburg

Słowacja: Bratysława. Koszyce

Szwajcaria: Solura

Szwecja: Goteborg

Ukraina: Kamieniec Podolski, Kijów, Lwów

Uzbekistan: Bucharą

Węgry: Budapeszt, Pecs

Wielka Brytania: Edynburg

Włochy: Florencja

Przynależność Krakowa do organizacji międzynarodowych

Eurocities

Kraków zgłosił swój akces do Eurocities we wrześniu 1990 r. Sprawę tę reguluje uchwała nr VI/47/90 Rady Miasta Krakowa z 8 września 1990 r. Zarząd Miasta Krakowa uchwałą z dnia 9 listopada 1992 r. potwierdził członkostwo Krakowa w Eurocities w charakterze członka stowarzyszonego (pełne członkostwo przysługuje tylko miastom z państw członków Unii Europejskiej).

Na konferencjach plenarnych Kraków reprezentowany jest przez Wiceprezydenta Miasta Krakowa.

Eurocities jest ważnym forum, w ramach którego Kraków ma możliwość wymiany doświadczeń z innymi miastami należącymi do państw członków UE oraz miastami z państw pozaunijnych. Ponadto nasze miasto korzysta z informacji Eurocities dotyczących programów finansowanych ze środków UE. Pozostałe korzyści to:

- udział w opracowaniu dokumentu – przygotowywanego w ramach Komitetu Eurocities Wschód-Zachód – pt.: “Ocena podstawowych potrzeb miast Wschodniej i Centralnej Europy”. Dokument powyższy ma być w przyszłości “legitymacją” miast uprawniającą je do występowania do Komisji Europejskiej z konkretnymi wnioskami, które należałoby uwzględnić przy opracowywaniu strategii dotyczącej polityki miejskiej;
- informacje o Krakowie ukazują się w materiałach opracowywanych przez Eurocities i rozsyłanych do wszystkich członków tej organizacji.
- Kraków uczestniczył także w opracowywaniu ankiety dotyczącej opinii mieszkańców miast na temat instytucji unijnych. Ostateczna wersja tego dokumentu zostanie zaprezentowana na październikowym Zgromadzeniu Ogólnym tej organizacji.

Liga Miast Historycznych

Liga Miast Historycznych powołana została przez uczestników IV Światowej Konferencji Miast Historycznych w Kyoto w 1994 r. Wśród 25 założycieli Ligi był także Kraków, reprezentowany przez Prezydenta Miasta Krakowa oraz Dyrektora Międzynarodowego Centrum Kultury. Liga skupia miasta historyczne z całego świata, obecnie 60 miast z 48 krajów. Kraków przystąpił do Ligi na podstawie Uchwały Rady Miasta Krakowa nr LXXXVI/753/97 z dn. 16 kwietnia 1997 r.

Miasto Kraków reprezentowane jest przez Prezydenta Miasta Krakowa.

Udział naszego miasta w tej organizacji ma charakter prestiżowy. Kraków ma status “głównego funkcjonariusza” (“Principal Officer”). Główni Funkcjonariusze (w liczbie siedmiu) są wybierani spośród burmistrzów miast członkowskich Ligi. Dzięki temu Kraków uczestniczy w spotkaniach Rady Dyrektorów, będącej jednym z trzech (obok: Zgromadzenia Ogólnego i Sekretariatu) organów Ligi, powołanym do spraw administracyjnych. Rada ta zbierała się do tej pory trzykrotnie w tym także w Krakowie w 1997 r. Krakowowi została powierzona organizacja VI Światowej Konferencji Miast Historycznych w 1998 r. Wydarzenie to było doskonałą promocją dla naszego miasta oraz potwierdzeniem prestiżu, jakim cieszy się Kraków wśród miast historycznych na całym świecie.

Organizacja Miast Dziedzictwa Światowego

Kraków należy od 1995 r., zgodnie z Uchwałą Rady Miasta Krakowa nr XXXIV/322/95 z dn. 22 listopada 1995 r.

Udział Gminy w pracach tej organizacji koordynowany jest przez Oddział Ochrony Zabytków Wydziału Architektury UMK.

Korzyści: promocja miasta na arenie międzynarodowej, wymiana informacji oraz doświadczeń w dziedzinie ochrony zabytków.

Komitety Narodowy Rady Ochrony Zabytków "ICOMOS"

Kraków należy od 1995 r., zgodnie z Uchwałą Rady Miasta Krakowa nr XXXII/298/95 z dn. 25 października 1995 r.

Korzyści: wymiana doświadczeń z zakresu ochrony zabytków, promocja dziedzictwa kulturowego Krakowa.

Stowarzyszenie Europejskich Miast Kultury Roku 2000

Kraków należy od 1997 r., zgodnie z Uchwałą Rady Miasta Krakowa nr LXXVI/737/97 z dn. 9 kwietnia 1997 r.

W pracach organizacji z ramienia Gminy uczestniczy Biuro Festiwalowe "Kraków 2000". Organizacja skupia 9 miast, będących Europejskimi Miastami Kultury w roku 2000, tj.: Awinion (Francja), Bergen (Norwegia), Bolonia (Włochy), Bruksela (Belgia), Helsinki (Finlandia), Praga (Czechy), Reykjavik (Islandia), Santiago de Compostella (Hiszpania) oraz Kraków. Biuro organizacji mieści się w Brukseli. Kraków, jako miasto członkowskie Stowarzyszenia, uczestniczy w organizacji wspólnych prezentacji, konferencji prasowych, opracowywaniu programów współpracy oraz w programach międzynarodowych. Część funduszy biura organizacyjnego w Brukseli zostały przeznaczone m. in. na :

- Kide, rzeźba wystawiana w każdym z 9 Europejskich Miast Kultury, w tym także w Krakowie, która imitowała wejście świata w III tysiąclecie;
- Codex Calixtinus, koncert średniowiecznej muzyki sakralnej, który odbędzie się w Krakowie w lipcu br.
- Voices of Europe & Bjorg, koncert, który będzie organizowany w Krakowie we wrześniu br.

Przynależność Krakowa do tej organizacji oraz możliwość korzystania ze wspólnych funduszy Stowarzyszenia wpłynęły na znaczne obniżenie kosztów poniesionych przez nasze miasto z tytułu realizacji w/w projektów.

Związek Nowej Hanzy

Kraków od czasów średniowiecza był członkiem Związku Miast Hanzeatyckich. W chwili powołania do życia Związku Nowej Hanzy (co nastąpiło w 1980 roku) - który zadeklarował się, że jest kontynuacją dawnego Związku Miast Hanzeatyckich – w jego pracach uwzględniono również nasze Miasto.

Związek Nowej Hanzy jest luźnym związkiem miast, którego działalność nie jest regulowana żadnym aktem formalno-prawnym. Kraków uczestniczy w pracach Związku, mimo iż formalnie nie należy do Nowej Hanzy.

Związek Nowej Hanzy skupia 210 miast z Belgii, Danii, Estonii, Francji, Wlk.Brytanii, Rosji, Łotwy, Holandii, Norwegii, Szwecji, Polski, a przede wszystkim z Niemiec (127).

Korzyścią wynikającą z przynależności naszego miasta do tej organizacji jest jego promocja w czasie dorocznych zjazdów i możliwość nawiązania kontaktów handlowych i kulturalnych, bowiem podczas każdego zjazdu organizowane jest forum gospodarcze z udziałem wielu firm zagranicznych.

Składki Gminy z tytułu przynależności do organizacji międzynarodowych

Organizacja	Wpłacona składka w zł (zgodnie z kursem walut na koniec 1999 r)
Eurocities	14 590,00
Liga Miast Historycznych	3 110,00
Organizacja Miast Dziedzictwa Światowego	14 590,00
Komitety Narodowy Rady Ochrony Zabytków "ICOMOS"	1 000,00
Stowarzyszenie Europejskich Miast Kultury Roku 2000	52 110,00
Związek Nowej Hanzy	(bez wpłacania składek)
Ogółem składki	85 400,00

Źródło: opracowania własne

Ocena przynależności Krakowa do organizacji krajowych i zagranicznych

Praktyka wskazuje, że podział miast współpracujących z Krakowem, wprowadzony Uchwałą Rady Miasta Krakowa nr LXX/466/93 z 8 stycznia 1993 r. nie odzwierciedla poziomu i charakteru rzeczywistej współpracy z poszczególnymi miastami. Na przykład z Frankfurtem zawarta została zwykła umowa o partnerstwie (ponieważ miastem "bliźniaczym" w Niemczech jest już Norymberga), a intensywność i zasięg współpracy znacznie wykracza poza standardy takiej umowy. Zdarzało się również, że umowa o partnerstwie w praktyce okazała się umową o współpracy w jednej dziedzinie (przykładem jest Göteborg, gdzie współpraca od początku dotyczyła jedynie ochrony środowiska). Z kolei kategoria umów o współpracy między miastami ograniczyła się jedynie do umowy o współpracy gospodarczej Krakowa i Rotherham (średniej wielkości miasto w Anglii). Umowa ta jednak nie weszła w sferę pełnej realizacji.

W powyższej uchwale nie ustosunkowano się także do statusu umów partnerskich, zawartych przed rokiem 1989. Nie sprecyzowano, czy umowy te są nadal dla Krakowa wiążące i jakie formalne działania należało podjąć w celu ich weryfikacji. Na wniosek partnerów zagranicznych, zostały reaktywowane na nowych zasadach umowy z Kijowem i Lipskiem, a ostatnio również z Peczem.

Wśród zawartych przez miasto Kraków umów jest obecnie wiele takich, które niezależnie od ich przynależności do którejkolwiek z przytoczonych powyżej kategorii, są umowami nie konsumowanymi. Wiąże się to albo z tym, że umowy te zostały zawarte przed rokiem 1989 i po zmianie statusu miast na stolice państwa (Bratysława, Zagrzeb) nie określiły one swego stanowiska w odniesieniu do woli kontynuowania dalszej współpracy z Krakowem, albo zawierały zapisy o woli współpracy, lecz z różnych powodów ich realizacja musi wymagać znacznego wysiłku finansowego lub instytucjonalnego. Dotyczy to miast odległych (Cusco, Fez), znacznie różniących się od Krakowa wielkością (Kurytyba, La Serena), lub znajdujących się w szczególnej sytuacji politycznej (Grozny).

Ogólnie kontakty zagraniczne Krakowa są aktywne i obejmują wiele dziedzin. Najbardziej efektywnie Kraków współpracuje z Norymbergą, Frankfurt, Orleanem, Bordeaux, Lipskiem oraz Lwowem. Kontakty z Rochesterem są mniej aktywne z uwagi na odległość między oboma miastami i większe koszty realizacji współpracy.

Trudno jest ocenić wymierne korzyści, jakie wynikają z przynależności Krakowa do organizacji regionalnych, krajowych i międzynarodowych.

Udział naszego miasta w pracach tych organizacji ma przede wszystkim aspekt promocyjny i prestiżowy. To z kolei w istotny sposób wpływa na zwiększenie liczby turystów odwiedzających Kraków. Według badań prowadzonych przez Instytut Turystyki w Krakowie liczba ta systematycznie wzrasta, pomimo zmniejszenia się ogólnej liczby turystów przyjeżdżających do Polski. Ponadto udział Krakowa w międzynarodowych konferencjach i kongresach, w ramach przynależności do organizacji międzynarodowych, przyczynia się do zwiększenia zainteresowania naszym miastem i regionem ze strony inwestorów zagranicznych.

Budżet Miasta Krakowa

Dochody Miasta Krakowa

Dochody budżetowe Miasta Krakowa w 1999r. zostały zrealizowane w wysokości 1 202,1 mln zł i wzrosły w porównaniu z rokiem poprzednim realnie o 12,7%, a z 1995r. o 39,6%. W stosunku do planu pierwotnego zostały wykonane w 106,5%, natomiast w stosunku do planu rocznego wynoszącego po zmianach 1 238,7 mln zł w 97,05%. Nie zrealizowanie planu dochodów po zmianach związane było przede wszystkim z zaległościami w płatności podatków wynoszącymi ok. 28,0 mln zł oraz nie wykonaniem w pełni zwiększonego planu dochodów z opłaty skarbowej i udziału we wpływach z podatku od osób prawnych a także jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej. Zaległości podatkowe będą egzekwowane przez Miasto w 2000 roku.

Dochód Miasta w przeliczeniu na jednego mieszkańca w 1999r. wyniósł 1 628,6 zł, tj. realnie o 40,9% więcej niż w 1995r.

Realizacja różnych rodzajów dochodów budżetowych

Dochody własne Miasta w roku 1999 wynoszące 364,5 mln zł stanowiły 30,3% dochodów ogółem. Zostały zrealizowane w wysokości 93,1% planu po zmianach. Ich realny wzrost w stosunku do roku 1995 wyniósł 9,8%.

Zasadniczą pozycją dochodów własnych były:

- podatki i opłaty lokalne - 40,7%, w tym podatek od nieruchomości (92,1% wpływów w tej grupie).

Podatek od nieruchomości został zrealizowany w 86,7% przyjętego planu z uwagi na kłopoty najpoważniejszego płatnika tego podatku - Huty im. Sendzimira

- dochody z mienia - 22,7% ; realnie wzrosły dwukrotnie w stosunku do 1995r
- podatki i opłaty pobierane przez Urzędy Skarbowe - 22,4%; realny wzrost w stosunku do 1995 r. wyniósł 25,3%. Udział opłaty skarbowej, stanowiącej główną część podatków i opłat (80,2%), w dochodach własnych wyniósł 18,0%.
- pozostałe dochody - 14,1%; wpłaty w tej grupie dochodów obejmowały między innymi: opłaty za wydawanie zezwoleń na sprzedaż wyrobów alkoholowych, odsetki od nieterminowych wpłat podatkowych, odsetki za zwłokę od dochodów z majątku gminy, środki na modernizację mostu na rzece Wildze przekazane na podstawie umowy z Tesco, środki na inwestycje realizowane w trybie Lokalnych Inicjatyw Inwestycyjnych, odsetki od środków zgromadzonych na rachunkach bankowych, opłaty za pobyt w Domach Pomocy Społecznej, środki otrzymane z Państwowego Funduszu Osób Niepełnosprawnych, opłaty za wydawanie kart wędkarskich. Dochody z tego źródła zostały zrealizowane w wysokości 51,4 mln zł tj. w 108,5% wielkości planowanej po zmianach na 31.12. 1999 roku
- wpłaty od jednostek gospodarki pozabudżetowej - 0,1%; ich udział w dochodach budżetu Miasta był najniższy. Źródłem wpływów w tej grupie była nadwyżka przychodów nad rozchodami zakładów budżetowych.

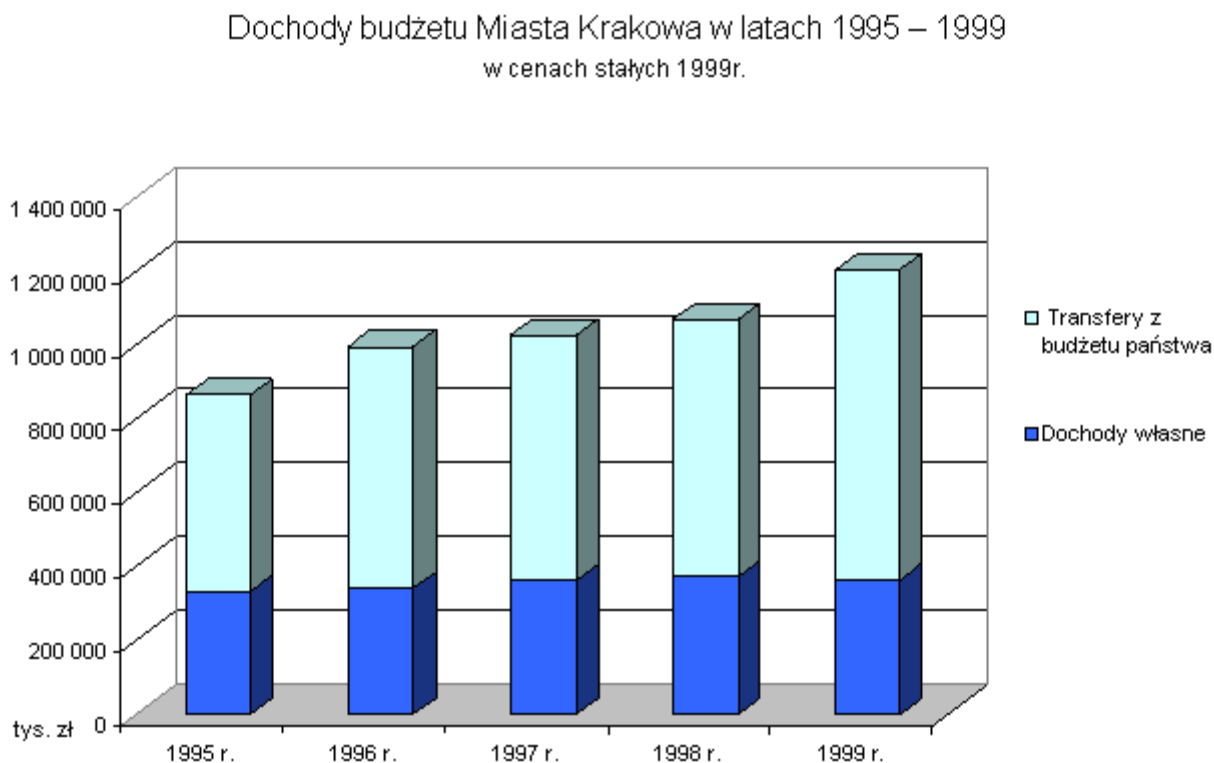
Transfery z budżetu państwa wyniosły 837,6 mln zł, stanowiąc 69,7% dochodów ogółem. (w porównaniu z 1995 rokiem ich udział w dochodach wzrósł o 8,2%).

Głównymi pozycjami w tym źródle dochodów były:

- udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa - 31,7% transferów z budżetu państwa; szczególne znaczenie w tej grupie dochodów miały wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych (90,4% ogółu udziałów w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa), które realnie wzrosły w stosunku do 1995 roku o 26,2%. Dochody z tego źródła zostały zrealizowane w wysokości 265,6 mln zł,
- subwencje i dotacje wynoszące 572,0 mln zł tj. 68,3% transferów z budżetu państwa. W 1999r. Kraków otrzymał: subwencję ogólną w wysokości 324,2 mln zł, dotację na zadania zlecone w kwocie 149,7 mln zł oraz dotację na zadania własne wynoszącą 98,1 mln zł. Ich realizacja w stosunku do planu kształtowała się na poziomie 99,2%. Subwencja ogólna była najważniejszą pozycją transferów z budżetu państwa, stanowiąc 38,7% wpływów z tego źródła.

Dochody budżetu Miasta Krakowa w latach 1995 – 1999 wg źródeł powstawania w cenach stałych 1999r. przedstawia rys. nr XII.1, natomiast strukturę dochodów własnych w roku 1999 rys. 2.

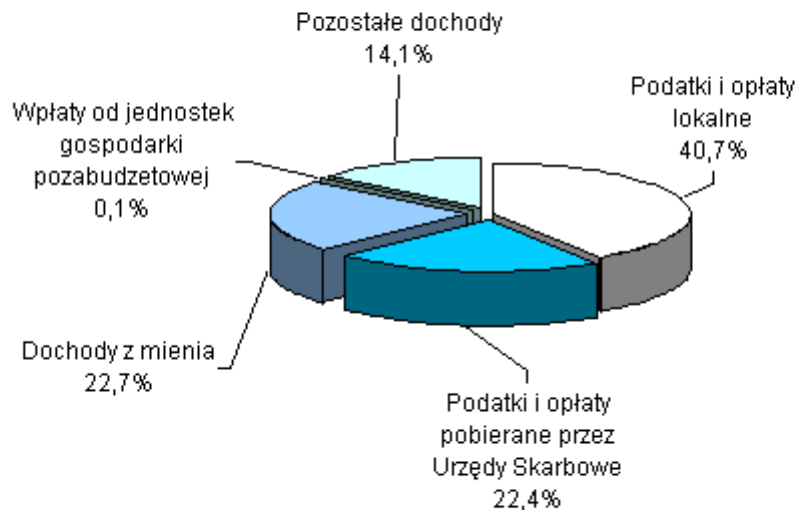
Rys. 1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu miasta Krakowa za lata 1995 – 99

Rys. 2

Struktura wykonanych dochodów własnych budżetu Miasta Krakowa w 1999 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdania z wykonania budżetu miasta Krakowa za rok 1999

Wydatki Miasta Krakowa

Na statystycznego Krakowianina z budżetu Miasta Krakowa wydatkowano środki w wysokości 1 800,2 zł, co w porównaniu z 1995r. stanowi realny wzrost 62,8%.

Wydatki budżetowe w 1999r. zostały zrealizowane w wysokości 1 328,8 mln zł tj. na poziomie 97,3% planu rocznego po zmianach. Realnie były one wyższe o 18,6% od wydatków poniesionych w 1998r. i o 61,3% w porównaniu z 1995 r.

Wydatki na zadania gminne kształtowały się na poziomie 910,6 mln zł, co stanowi 68,5% wydatków ogółem, natomiast na zadania powiatowe skierowane zostały środki w wysokości 418,3 mln zł, co stanowi 31,5% ogółu wydatków budżetowych w 1999 roku. Planowane wydatki (bieżące i majątkowe) były wyższe od planowanych dochodów. Źródłem sfinansowania deficytu w wysokości 163,0 mln zł, w uchwalonym w styczniu 1999r budżecie były: kredyt - 113,4 mln zł oraz środki z prywatyzacji majątku gminy - 49,6 mln zł. Po zmianach na 31 grudnia 1999 roku, w związku z przesunięciem środków z prywatyzacji do dochodów, w wyniku uzyskania wyjaśnień z Ministerstwa Finansów, deficyt został ustalony na poziomie 127,0 mln zł tj. 10,6% dochodów budżetu. Źródłem jego sfinansowania był kredyt w wysokości 95,0 mln zł oraz środki na rachunku wynoszące 32,1 mln zł.

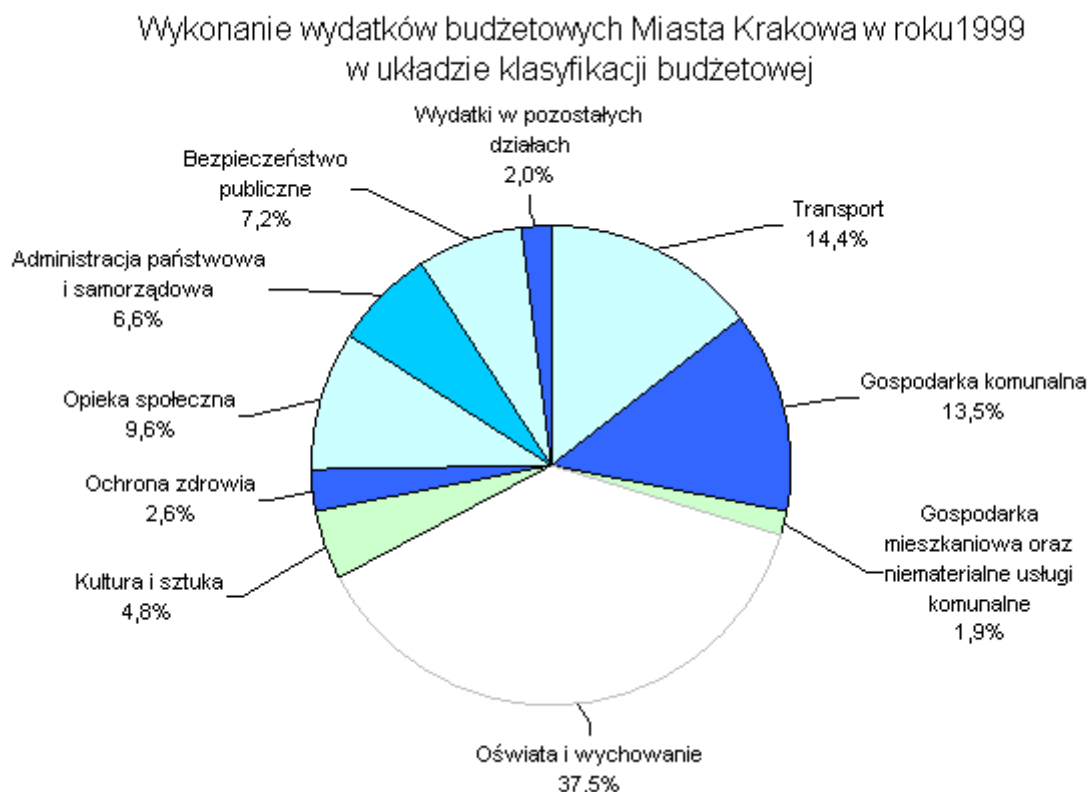
Zadłużenie Miasta Krakowa na koniec 1999 roku wyniosło 244,3 mln zł tj. 19,7% planu dochodów na 31. 12. 1999r oraz 20,3% ich wykonania.

Wydatki bieżące w latach 1995 - 99 wynosiły średnio 82,8% ogółu wydatków budżetowych Miasta; w 1999 r. osiągnęły one poziom 77,1%,

Wydatki na zadania własne stanowiły w tym okresie 1995-1999 średnio 91,1%; w 1999 roku 88,7%,

Najwięcej, bo ok. 37,5% Miasto wydatkowało na oświatę i wychowanie, następnie na transport - 14,4%, gospodarkę komunalną - 13,4%, opiekę społeczną - 9,6%, ochronę zdrowia - ok. 2,6%, administrację państwową i samorządową – 6,6%, na bezpieczeństwo publiczne - 7,1%, na kulturę i sztukę - 4,7%. Wydatki na pozostałe działy klasyfikacji budżetowej wyniosły 4,1%. Strukturę wydatków budżetowych Miasta w 1999r. wg klasyfikacji budżetowej przedstawia rys. nr XII.3.

Rys.3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdania z wykonania budżetu miasta Krakowa za 1999r.

Zadania i zakupy inwestycyjne

Wydatki inwestycyjne budżetu Miasta Krakowa związane z realizacją zadań i zakupów inwestycyjnych w 1999 r. wyniosły 237,7 mln zł. W czasie roku budżetowego 1999 dokonano zwiększenia planu wydatków inwestycyjnych. Ich wykonanie jest większe od planowanego na 01.01.1999r. o kwotę 13,1 mln zł. Oznacza to realizację planu w wysokości 105%.

Nakłady inwestycyjne były wyższe niż kasowe ich wykonanie o 12,6 mln zł. Po ich doliczeniu (zapłata zostanie dokonana w 2000 r.) wydatki inwestycyjne wyniosłyby 250,4 mln zł. Nie zrealizowana w stosunku do planu kwota w wysokości 12,2 tys. zł wynikała z przyczyn niezależnych od Miasta.

W stosunku do roku ubiegłego nastąpił znaczący wzrost wydatków inwestycyjnych jako konsekwencji przyjętej polityki władz Miasta; plan po zmianach na dzień 31.12.99r wzrósł o 54% oraz wykonanie o 46%. Realny wzrost wyniósł odpowiednio 38,6% oraz 31,1%. W porównaniu z rokiem 1995 wydatki inwestycyjne wzrosły ponad dwukrotnie.

Z ogółu wydatków inwestycyjnych Miasto skierowało na:

- zadania i zakupy inwestycyjne - 209,3 mln zł (88,0 % środków)
- zadania realizowane w trybie Lokalnych Inicjatyw Inwestycyjnych – 15,9 mln zł (6,7% środków)
- zadania realizowane w trybie Lokalnych Inicjatyw Mieszkaniowych – 11,2 mln zł (4,7% środków)
- zadania priorytetowe Rad Dzielnic – 1,3 mln zł (0,6% środków).

Środki w wysokości 209,3 mln zł wydatkowano na niżej wymienione dziedziny programowania:

- transport - 129,0 mln zł
- edukacja - 13,5 mln zł
- kultura i ochrona zabytków - 12,3 mln zł
- zdrowie i opieka społeczna - 10,0 mln zł
- bezpieczeństwo publiczne - 15,9 mln zł
- mieszkalnictwo - 9,0 mln zł
- gospodarowanie mieniem Miasta - 7,9 mln zł
- zarządzanie miastem - 7,0 mln zł
- gospodarka komunalna i infrastruktura techniczna - 2,9 mln zł
- kultura fizyczna – 1,8 mln zł

Strukturę zrealizowanych wydatków z budżetu Miasta Krakowa w 1999 r. wg dziedzin programowania inwestycyjnych (bez zadań realizowanych w trybie LII i LIM oraz wydatków Rad Dzielnic) prezentuje rys. XII.4

Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w okresie ostatnich 5 lat wykazuje tendencję rosnącą. W 1995 r. wynosił 13,7%, w latach kolejnych 14,0%, 16,9%, 16,2% osiągając w 1999 r. poziom 17,9%.

Wydatki majątkowe (udziały w spółkach) w 1999 r. wyniosły 66,2 mln zł (5,0% wydatków budżetu ogółem).

Rys. 4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdania z wykonania budżetu miasta Krakowa za 1999r.

Zadania inwestycyjne Miasta Krakowa realizowane w trybie Lokalnych Inicjatyw Inwestycyjnych (LII)

Na inwestycje realizowane w trybie LII w 1999 roku ogółem wydatkowano 19,4 mln zł. Ze środków budżetu Miasta wydatkowano 15,9 mln zł (82 % kosztów inwestycji). Środki własne Miasta wyniosły 13,2 mln zł, środki inicjatorów 1,8 mln zł i środki MPWIK 0,9 mln zł.

Pozostałe 18 % wydatków sfinansował GFOŚiGW (2,7 mln zł) oraz inicjatorzy w ramach tzw. udziału rzeczowego (0,8 mln zł).

Plan wydatków inwestycyjnych dla zadań realizowanych w trybie LII w 1999 roku wynosił 16,0 mln zł i został wykonany w 98 %.

Zrealizowano 10 285 mb sieci wodociągowej wraz z przyłączami (podłączono do sieci wodociągowej 185 posesji) oraz 29 095 mb sieci kanalizacyjnej wraz z przyłączami (podłączono do sieci kanalizacyjnej 2 068 posesji).

W porównaniu z rokiem poprzednim, środki wydatkowane z budżetu Miasta realnie wzrosły o 33 %.

Finansowanie zadań realizowanych w trybie LII ze środków Miasta w latach 1995 – 1999 zrosło realnie blisko trzykrotnie. Środki Miasta w 1999 roku stanowiły 82 % ogółu wydatków na realizację tych zadań, w 1998 roku 71 %, w 1997 roku 94 % a w 1996 roku 79 %.

Na zadania wodociągowe w 1999 roku skierowano 9 % ogółu środków Miasta wydatkowanych na realizację zadań w trybie LII (w 1995 roku 17 %, w 1996 roku 0 %, w 1997 roku 5 % a w 98 roku 22 %).

Na zadania kanalizacyjne w 1999 roku przeznaczono 91 % ogółu wydatków budżetu Miasta związanych z realizacją LII (w 1995 roku 82 %, w 1996 roku 100 %, w 1997 roku 95 % a w 1998 roku 78 %).

Środki budżetu Miasta wydatkowane na realizację zadań wykonywanych w trybie LII w latach 1995 – 1999, w cenach stałych 1999 roku, przedstawia tabela XII.5 oraz rys. XII.5

Tabela 5

Wydatki z budżetu Miasta Krakowa na zadania realizowane w trybie LII w latach 1995 – 1999

ceny stałe 1999 roku

Lp		1995 r.	1996 r.	1997 r.	1998 r.	1999 r.
1	Wydatki z budżetu Miasta Krakowa na realizację zadań wodociągowych	1 526,4	0,0	691,5	3198,7	1468,5
2	Wydatki z budżetu Miasta Krakowa na realizację zadań kanalizacyjnych	6 368,7	11 987,4	12 044,9	11 613,1	14 451,7
	Ogółem wydatki z budżetu Miasta Krakowa na realizację zadań w trybie LII	7 895,1	11 987,4	12 736,4	14 811,8	15 920,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdania z wykonania budżetu miasta Krakowa za 1999r.

Rys. 5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdania z wykonania budżetu miasta Krakowa za 1999r.

Zadania inwestycyjne Miasta Krakowa realizowane w trybie Lokalnych Inicjatyw Mieszkaniowych (LIM)

Zadania inwestycyjne w trybie LIM są to zadania realizowane przez Spółdzielnie Mieszkaniowe oraz podmioty realizujące intensywne budownictwo mieszkaniowe.

W latach 1995 – 1997 zadania budżetowe pn. “Przygotowanie terenów pod intensywne budownictwo mieszkaniowe” realizowane przez Spółdzielnie Mieszkaniowe oraz inne podmioty, ujmowane były w Lokalnych Inicjatywach Inwestycyjnych.

Na inwestycje realizowane w trybie LIM w 1999 roku ogółem wydatkowano 20,8 mln zł. Z budżetu Miasta sfinansowano kosztów inwestycji (53,0 %), 0,5 mln zł to środki MPWiK (3,0%) a pozostałe 9,1 mln zł wydatkowały Spółdzielnie Mieszkaniowe i inne podmioty realizujące budownictwo mieszkaniowe.

Plan wydatków inwestycyjnych na zadania realizowane w trybie LIM w 1999 roku wykonany został w 93 %. W porównaniu z rokiem 1998 środki wydatkowane z budżetu Miasta na te zadania wzrosły realnie o 10 %.

W 1999 roku zrealizowano 13 806 mb sieci kanalizacyjnej, 6 309 mb sieci wodociągowej, 99 900 m² dróg, parkingów, chodników oraz 8 413 mb oświetlenia ulicznego.

Środki budżetu Miasta wydatkowane na realizację zadań wykonywanych w trybie LIM w latach 1995 – 1999, w cenach stałych 1999 roku, przedstawia rys. nr. XII.5 oraz tabela nr XII.6

Tabela nr 6

**Wydatki z budżetu Miasta Krakowa na zadania realizowane w trybie LIM
w latach 1995 – 1999**
ceny stałe 1999r .

		1995 r.	1996 r.	1997 r.	1998 r.	1999 r.
1	Wydatki z budżetu Miasta Krakowa na realizację zadań wodociągowych	480,4	337,4	802,4	624,4	779,6
2	Wydatki z budżetu Miasta Krakowa na realizację zadań drogowych i oświetleniowych	1 789,8	4 801,5	12 003,4	6 360,4	6330,8
3	Wydatki z budżetu Miasta Krakowa na realizację zadań kanalizacyjnych	1 982,5	2 310,9	5 173,0	3 671,8	4078,2
	Ogółem wydatki na realizację zadań w trybie LIM	4 252,8	7 449,8	17 978,8	10 656,7	11 188,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu miasta Krakowa za lata 1995 – 99

Budżety firm miejskich

W 1999r. prowadziło działalność 11 spółek miejskich oraz 1 fundacja miejska. Przychody spółek w 1999r. wyniosły 788,4 mln zł. Były one realnie o 4% większe w porównaniu z 1998r.

Firmy miejskie wydatkowały na inwestycje 183,2 mln zł. Najwyższy udział w wydatkach inwestycyjnych miało Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A. (35,8%) oraz Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne S.A (34,0%). Znaczące były również wydatki inwestycyjne Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji S.A., którego udział wyniósł 25,4%. W tabeli XII.7 przedstawiono niektóre dane finansowe firm miejskich.

Tabela 7

Przychody i wydatki inwestycyjne firm miejskich w 1999 roku
w tys. zł

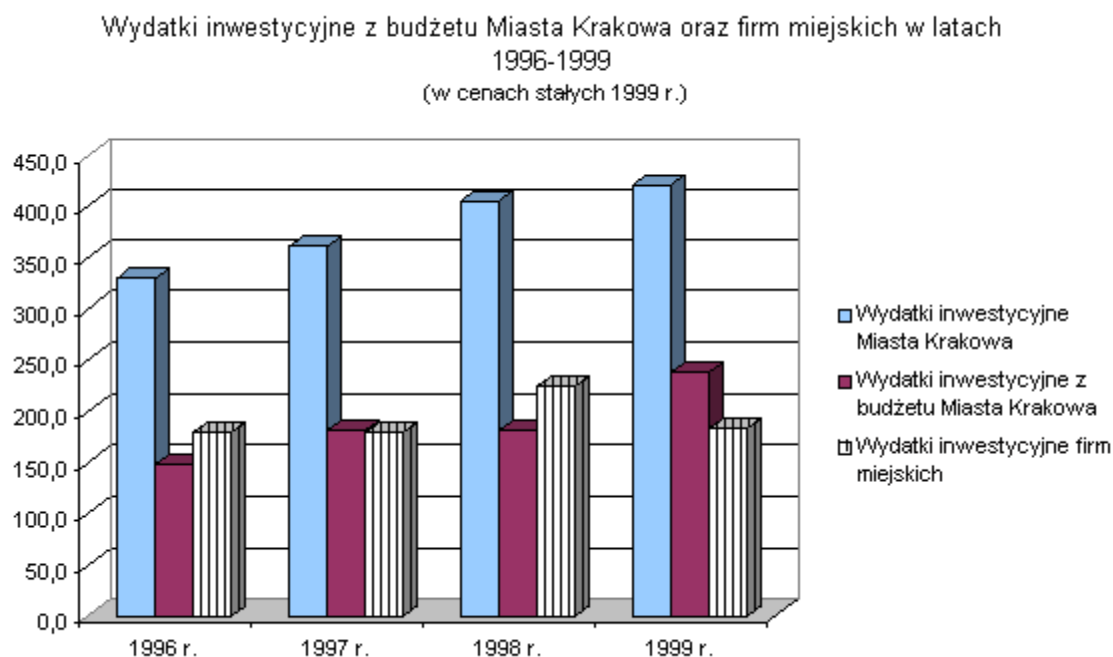
Lp	Jednostka	Przychody ogółem	Zysk netto lub strata netto	Wydatki inwestycyjne	Wydatki na remonty	Ogółem wydatki na inwestycje i remonty
1	2	3	4	5	6	7
1	Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A.	315 351,7	418,1	65 643,0	25 247,0	90 890,0
2	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A.	191 119,0	2 038,0	46 496,0	44 842,0	91 338,0
3	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne S.A.	184 915,0	-39 039,0	62 353,0	13 615,0	75 968,0
4	Krakowskie Przedsiębiorstwo Przewozowo-Usługowe Sp. z o.o.	4 975,7	42,2	232,3	930,2	1 162,5
5	Miejski Zakład Naprawy Tramwajów Sp. z o.o.	11 325,6	92,6	292,7	392,7	685,4
6	Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania Sp. z o.o.	50 212,1	3 990,7	7 601,5	4 539,8	12 141,3
7	Miejski Zakład Torów, Sieci i Podstacji Trakcyjnych Sp. z o.o.	25 323,8	-569,3	541,1	244,4	785,5
8	Hotel "Luna" Sp. z o. o.	1 385,9	-84,8	55,2	53,0	108,2
9	Agencja Rozwoju Miasta S.A.	1 820,6	123,6			0,0
10	Krakowski Holding Komunalny S.A.	1 475,8	36 807,6	9,0		9,0
11	Zajezdnia Św. Wawrzyńca Sp. z o.o.	535,7	-37,6	3,7	94,2	97,9
	Ogółem	788 440,9		183 227,5	89 958,3	273 185,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdania z wykonania budżetu miasta Krakowa za 1999r.

Przychody Fundacji "Miejski Park i Ogród Zoologiczny" kształtowały się na poziomie 5 960,7 tys. zł, w tym środki pochodzące z budżetu Miasta wyniosły 4 670 tys. zł (78,4% ogółu jej przychodów). Na inwestycje Fundacja przeznaczyła 77,6 tys. zł.

Wydatki inwestycyjne Miasta Krakowa uwzględniające wydatki inwestycyjne firm miejskich w latach 1996-1999 ilustruje rys. nr XII.6

Rys. 6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu miasta Krakowa za lata 1996 - 99

Budżety jednostek prowadzących działalność w formie gospodarki pozabudżetowej

Przychody zakładów budżetowych (Zarząd Cmentarzy Komunalnych, Zarząd Budynków Komunalnych, Ośrodki kolonijne, przedszkola samorządowe, żłobki, Dzielne Domy Pomocy Społecznej, Ośrodek Sportu i Rekreacji "Krakowianka", Izba Wyrzeźwieni) w 1999r. wyniosły 270,9 mln zł, co stanowiło 98,9% w stosunku do planu. Wydatki były o 2,3% niższe od zrealizowanych przychodów. W stosunku do roku poprzedniego przychody spadły realnie o 11,5%, natomiast wydatki o 12,1%. Dotacje z budżetu dla tych zakładów wyniosły 72,0 mln zł.

Środki specjalne w 1999r. osiągnęły przychody w wysokości 27,0 mln zł. Ich wzrost w stosunku do roku poprzedniego, w cenach stałych 1999r, wyniósł 78,7%. Środki specjalne w 1999 nie otrzymały żadnej dotacji budżetowej.

W 1999r. zrealizowane przychody gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych przekroczyły o 4,5% środki planowane, które wynosiły 4,2 mln zł. Wydatki były nieznacznie wyższe od przychodów; (o 4,3 %) osiągając wartość 4,6 mln zł.

Gminny Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w latach 1995-1999

Środki Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej są pozabudżetowym źródłem finansowania zadań własnych Miasta, które służą przede wszystkim: edukacji ekologicznej, ochronie powietrza, wód powierzchniowych i podziemnych oraz powierzchni ziemi, odtworzeniu zasobów i poprawy stanu zieleni miejskiej, monitorowaniu stanu środowiska, a także ochronie przeciwpowodziowej.

Planowane przychody GFOŚiGW, które wg stanu na dzień 31.12.1999 r. wyniosły 14 027,0 tys. zł zostały wykonane w 88,1% tj w wysokości 12 361,7 tys. zł. Źródłem przychodów były:

- wpływy z tytułu opłat i kar przekazywanych z Zarządu Województwa, stanowiące główne zasadniczą pozycję przychodów (57,1%)

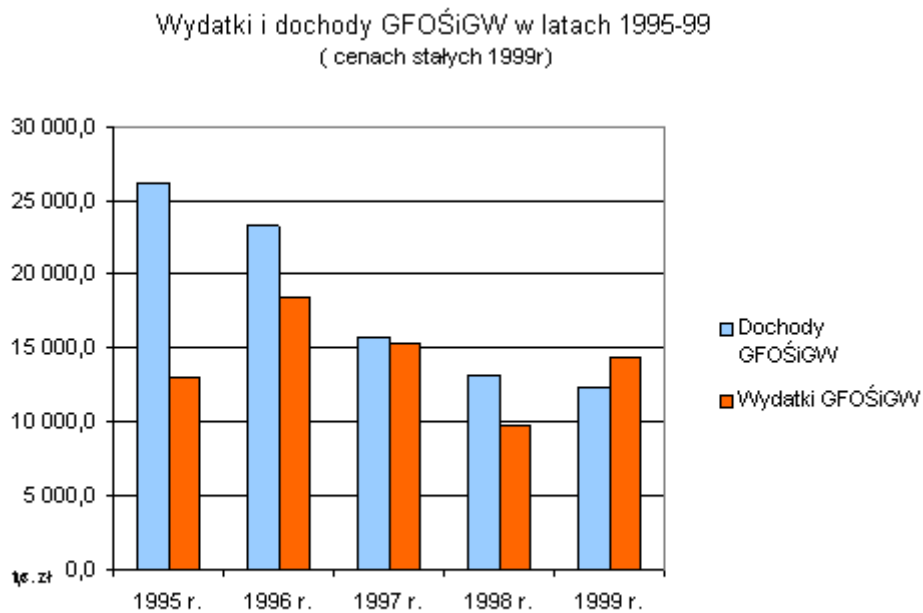
- opłaty i kary za usuwanie i niszczenie zieleni (31,0% przychodów),
- odsetki od środków na rachunku bankowym (7,0% przychodów).

Realizacja wydatków Funduszu w 1999r. osiągnęła poziom 14 272,4 tys. zł, co stanowi 81,7% wielkości planowanej na koniec roku. Stan funduszu na początek 1999 r. wyniósł 3 434,0 tys. zł, natomiast na koniec roku 1 523,3 tys. zł.

W roku 1999 przychody GFOŚiGW spadły realnie o 36,7% w stosunku do średnich dochodów w latach 1995 - 1998. Natomiast wydatki z tego funduszu wzrosły realnie o 1,4% w porównaniu ze średnimi wydatkami w w/w okresie.

Środki Funduszu w analizowanych latach prezentuje rys. 7 oraz tabela nr XII.8.

Rys. 7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu miasta Krakowa za lata 1996 – 99

Tabela 8

Wydatki Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w 1999r.
tys. zł

Lp	Grupy zadań	Wykonanie na 31.12.1999r.	udział %-owy
A	Wydatki bieżące	2 399,0	100,0%
1	Edukacja ekologiczna oraz propagowanie działań proekologicznych i zasady zrównoważonego rozwoju	365,1	15,2%

2	Wspomaganie systemów kontrolno - pomiarowych zużycia wody i ciepła	125,0	5,2%
3	Urządzanie i utrzymywanie terenów zieleni, zadrzewień, zakrzewień oraz parków gminnych	828,4	34,5%
4	Realizacja przedsięwzięć związanych z gospodarczym wykorzystaniem oraz składowaniem odpadów	265,7	11,1%
5	Wspieranie działań zapobiegających powstawaniu zanieczyszczeń i odpadów, w szczególności zmierzających do wprowadzenia czystszej produkcji	324,2	13,5%
6	Profilaktyka zdrowotna dzieci na obszarach szczególnej ochrony środowiska, na których występują przekroczenia norm zanieczyszczeń środowiska	97,8	4,1%
7	Inne zadania służące ochronie środowiska wynikające z zasady zrównoważonego rozwoju w gminie	392,8	16,4%
B	Wydatki inwestycyjne	11 873,5	100,0%
1	Zadania inwestycyjne służące ochronie wód	3 928,6	33,1%
2	Urządzanie parków gminnych, w tym: Miejski Park Publiczny im. Lilii Wenedy, Park Młynówka Królewska	1 503,0	12,7%
3	Zmiana systemów ogrzewania	716,0	6,0%
4	Inne zadania służące ochronie środowiska wynikające z zasady zrównoważonego rozwoju w gminie	5 725,9	48,2%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdania z wykonania budżetu miasta Krakowa za 1999r.

Wydatki inwestycyjne stanowiły 83,2 % ogółu wydatków GFOŚiGW w 1999 r.

W tabeli nr XII. 9przedstawiono wykonanie dochodów i wydatków w latach 1995-1999 w cenach stałych 1999 r.

Tabela 9

Wydatki i dochody GFOŚiGW w latach 1995 - 1999 w cenach stałych 1999 r.

	1995 r.	1996 r.	1997 r.	1998 r.	1999 r.
Dochody	26 245,1	23 206,7	15 658,7	13 047,2	12 361,7
Wydatki	12 942,7	18 346,4	15 295,5	9 709,0	14 272,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie planu i wykonania przychodów GFOŚiGW za lata 1995 – 99